

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel Orgaan van den Nederlandschen
R.K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”,
gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Opricht 29 Augustus 1909. Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd
Ĉio per amo, nenio per forto. (*S. Franc. de Sales*)
Geestelijk Adviseur LAMB. J. J. M. POELL

Abonnementsprijs
f 2.50 per jaar
Eksterlanda Jarabono f 3.—

Adres der Redactie:
P. M. BROUWER
Pahudstraat 134
's-Gravenhage.

Afzonderlijke Nummers
20 cent.
Advertentiën
50 cent per regel.

Advertentien : DRUKKERIJ PIET SMITS, Tilburg.

HET XIXe I. K. U. E. CONGRES IN NEDERLAND.

Den Haag uitgekozen.

Het Hoofdbestuur van „N. K.” ontving via den voorzitter van I.K.U.E. de vereerende uitnoodiging om het XIXe internationale congres van Katholieke Esperantisten in den zomer van 1937 in Nederland te willen organiseeren.

In zijn vergadering van 15 November heeft het H. B. van N. K. deze uitnoodiging aangenomen en besloten het congres te doen plaats hebben van 31 Juli tot 4 Augustus in den Haag. Tevens werd vastgesteld, dat de jaarvergadering van „Nederlanda Katoliko” zal worden gehouden in het kader van het bovengenoemd congres.

Het H. B. heeft onmiddellijk ook de verdere organisatie ter hand genomen en uit zijn midden 'n Organisatiecomité benoemd. Daarnaast is als uitvoerende instantie een plaatselijk congrescomité samengesteld, terwijl in den Haag nog eenige sub-comité's zullen worden ingesteld o.a. voor logies, voor uitvoeringen en voor excursies.

Verder is een perscomité gevormd, waarvoor begrijpelijk een belangrijke taak is weggelegd.

In ons volgend nummer zullen wij met uitvoerige bijzonderheden komen en daarin zal bereids de 1e lijst van congres-deelnemers worden opgenomen. Reeds thans zij meegedeeld, dat de congrescontributie bepaald is op f 3,— Aanmeldingen uitsluitend aan den secretaris-penningmeester.

De bedoeling is, dat dit I.K.U.E.-congres een grootsche manifestatie zal worden der Katholieke Esperantisten uit alle landen, waarbij natuurlijkerwijze Nederland het grootste aantal der deelnemers zal leveren.

Daarom roepen wij nu reeds alle afdeelingen op om aan het welslagen van het congres mee te werken. Iedere bespreke dus reeds in December de deelname aan het congres.

Het Hoofdbestuur van
„NEDERLANDA KATOLIKO”

XIXe CONGRES VAN I. K. U. E.,

Den Haag 31 Juli — 4 Augustus 1937.

Organiza komitato :

Voorz. H. Damen, Brugstraat 10, 's-Hertogenbosch.
Secr. F. v. d. Burgt, Glymesstr. 21, Bergen op Zoom.
Leden: Mej. Th. Simonis, Statensingel 25b, Rotterdam
P. Brand, Jutphaasche weg 92, Utrecht.
L. de Jong, Roelofarendsveen, B. 138.

Loka kongresa komitato :

Voorz. P. M. Brouwer, Pahudstraat 134, den Haag.
2e Voorz. A. v. Haaster, de Heemstraat 116, den Haag.
Secr. Penn. F. Marreevee, Schuytstraat 19, den Haag.
2e Secr. P. v. Bentum, v. Goghstraat 105, den Haag.
Leden: W. Cras, v. d. Vennestraat 107, den Haag.
L. Michielsen, IJselstraat 33, den Haag.
GIRONUMMER: 82984 van F. Marreevee, den Haag.

Perscomité :

Voorz. H. Damen, Brugstraat 10, 's-Hertogenbosch.
Secr. Nico Hoen Jr., Emmaplein 3, 's-Hertogenbosch.
Leden: Frater Wigbertus, Huize „Steenwijk”, Vught.
Mej. de Ruiten, den Haag.
J. van Gasteren, Amersfoort.

NIEUWE AFDEELINGEN

Met ingang van 1 December zijn tot den Bond toegetreden:
STEIN Limb., Secretariaat: S-ro Chr. Stijnen, Kerkstraat 6,
NUTH Limb., Secretariaat: S-ro J. J. Griffijn, Nuinhofstr. 30,
VOLENDAM, Secretariaat: S-ro Nic. Kroon, Noordeinde 75.

Het is verheugend, dat langzaam maar zeker Limburg voor N. K. wordt gewonnen, wat wij geheel danken aan de activiteit van getrouwe verspreide leden en niet minder ook aan ons mede-Hoofdbestuurslid S-ro J. J. Filott. Wij hopen, dat gestadige propaganda en actie, OOK door andere trouwe N. K. leden, het afdeelingental in de Limburgsche gewesten binnen afzienbare tijd zal hebben doen toenemen.

Met de toetreding van Volendam, gaat de ontwikkeling van de Bond weer een flinke stap voorwaarts in Noord-Holland, van waar we spoedig nog meer goede berichten hopen te ontvangen.

De Besturen en leden roepen we een hartelijk welkom toe in de N. K. gelederen, onder het uitspreken van de groote verwachting, dat hechte samenwerking tusschen H. B. en afdelingen, alsmede een gezonde organisatie-zin bij alle leden, de groei van 't specifiek Katholiek Esperantisme krachtig moge helpen bevorderen.

TOURNEE BUITENLANDSCHE SPREKERS

Op de Hoofdbestuursvergadering van 15 Nov. werd door F-ino Th. M. A. Simonis een uiteenzetting gegeven van haar bemoeiingen om eenige buitenlandsche Katholieke Esperantisten naar Nederland te noodigen voor het vervullen van spreekbeurten met cultureele en geestelijke waarden. Het bleek, dat ons mede H. B. lid hierin volkomen geslaagd is.

Officiëel zal ons land worden bezocht door Pastra Mošto Kao, Pater-Franciscaan uit China en S-ro Petro Gabowič uit Joego-Slavië.

Het Hoofdbestuur was unaniem van oordeel, dat ELKE Afdeling van N. K. een unieke gelegenheid wordt geboden om met betrekkelijk geringe kosten een alleszins nuttige en leerzame avond te organiseren, terwijl beide competente esperantisten met hun lezing en lichtbeelden een waarborg zijn, dat er iets geboden zal worden binnen het „begrip” van ELK lid individueel.

Voor meerdere bijzonderheden verwijzen wij gaarne naar de circulaire van 30 Oct., welke aan alle afdelings-secretariaten is toegezonden voor behandeling op Bestuurs-c.q. Ledenvergadering.

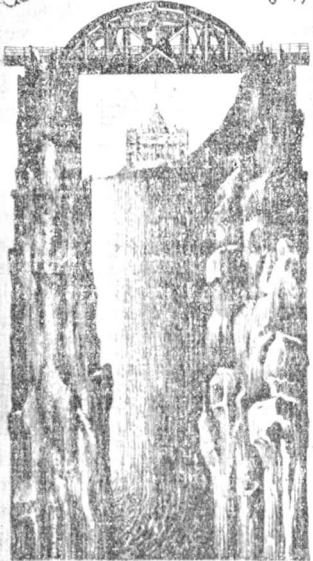
Voor inlichtingen, enz. wende men zich rechtstreeks tot F-ino Th. M. A. Simonis, Stationssingel 25-B, Rotterdam-C.

BONDSSECRETARIS.

DE PROPAGANDACHEF AAN 'T WOORD . . .

„Grijp de gelegenheid en maak ze groot”.

Katholieken
helpt mee
de taalkloof te overbruggen

LEERT ESPERANTO
SLUIT U AAN BIJ DE NED. BOND
VAN R.K. ESPERANTISTEN
„NEDERLANDA-KATOLIKO”
inlichtingen verschaft:

Er zijn gelukkig weinig afdelingen in onze bond, die hoegenaamd geen propaganda maken. De meeste gaan telkenjare het propagandapad op. Een feit, waarover we ons zouden verheugen, als we niet bedachten, dat hun doel en het dus hun plicht was. Toch is het onjuist te menen, dat de afdelingen er met een flinke jaarlijkse propaganda-actie af zijn.

Een flinke propagandacampagne kost geld en menige afdeling heeft moeten constateren, dat de resultaten niet evenredig waren aan de geofferde moeite en kosten.

De meest doeltreffende methode van propaganda is die, waarvan het opschrift van dit artikel gewaagt.

Inderdaad we hebben elke gelegenheid hoe gering ook groot te maken en uit te buiten.

Jammer evenwel, dat gunstige gelegenheden dikwijls worden voorbijgegaan, eenvoudig, omdat ze niet worden gezien.

Zulk een gunstige gelegenheid wordt deze maand weer geboden, nu het hoofdbestuur besloot het tournee van Pastro Kao O. F. M. te doen doorgaan.

Afdelingen, die Pastro Kao als gast ontvangen, werken natuurlijk met ons bonds-propaganda-materiaal, er is keuze voldoende en tegen billijke prijzen. Men vrage tijdig een partijtje aan.

In tegenstelling met ons vorig bericht is er nog een partij propagandanummers van October j.l. beschikbaar. De prijs is 4 ct. per stuk. Welke afdeling neemt ze af? Die er 't eerste bij is, wordt 't eerst geholpen.

En tot slot. . . . . *ons nieuwe affiche*. 't Kunstzinnig ontwerp is van den tekenaar L. Weijts, die er een fijne uitvoering aan gaf.

't Constructieve onderwerp van de plaat is 't „Helpt de taalkloof overbruggen”.

Formaat 35 × 95 cM. Dus geschikt zowel voor aanplak als voor raambiljet. De prijs is bij enkele stuks franco p.p. 22½ ct. p. stuk. Bij afname van minstens 10 stuks à 20 ct.

Deze affiche moet binnenkort overal hangen, in kerkportalen, verenigingsgebouwen, vergaderzalen, reclamezuilen.

Als elk van onze 55 afdelingen nu eens 10 exemplaren afneemt, dan is de halve oplaag geplaatst. Dat moet mogelijk zijn! Afdelingen en besturen! nogmaals: „Grijpt ook deze gelegenheid en maakt ze groot”.

De propagandachef,

J. H. WESTEN.

Postrekening 288627.

St. Lucasstr. 5a, Groningen.

VERKLARING BETREFFENDE „ESPERO KATOLIKA”.

De inhoud van het laatst verschenen nummer van het tijdschrift „ESPERO KATOLIKA” *NOOPT* ons, en zulks mede als antwoord op de talrijke vragen die hieromtrent het Hoofdbestuur van „NEDERLANDA KATOLIKO” bereikten, het volgende ter kennis onzer lezers te brengen.

„Gelijk algemeen bekend is, heeft het Congres van I.K.U.E., gehouden in Augustus van dit jaar te BRNO in TSJECHOSLOWAKIJE besloten om in elk geval, dus ook wanneer de onderhandelingen over overname van „E.K.” met den heer SCHENDELER zouden mislukken, tegen Januari 1937 de uitgifte van een Internationaal Katholiek Esperanto-tijdschrift, als orgaan van I.K.U.E., in eigen handen te nemen.

Hieruit volgt dus, dat het orgaan dat de heer S. in 1937 eventueel nog zou doen verschijnen, niet anders zou kunnen zijn dan een privé onderneming.

De onderhandelingen met den heer S. werden voor I.K.U.E. gevoerd door den generala sekretario, den heer BERKA in BRNO. Op 1 December was op herhaalde aanvragen ook door den heer HEILKER gedaan nog geen enkel antwoord ingekomen. Deze onzekerheid slaat echter alleen op de bereidheid van den heer S. om zich aan de genomen beslissingen te onderwerpen. Sommige mededeelingen van den heer S. in de beide laatst verschenen nummers van „E.K.” kunnen tot een conclusie in gunstigen zin aanleiding geven. De mogelijkheid bestaat

echter dat het hier opnieuw een poging betreft de onderhandelingen te rekken.

Wij sporen daarom onze lezers die nog op het orgaan van den heer Schendeler zijn geabonneerd, dringend aan, dit abonnement thans op te zeggen. Gelijkzeitig stellen wij de gelegenheid open tot inschrijving op het nieuwe „ESPERO KATOLIKA”. Tot Hoofdredacteur is door het bestuur van I.K.U.E. benoemd de heer P. M. BROUWER te DEN HAAG.

Vanzelfsprekend zullen hieromtrent spoedig nog nadere mededeelingen volgen. Intusschen kan de aanmelding bereids geschieden bij den bondssecretaris, den heer F. v. d. BURGT, Glymesstraat 21, Bergen op Zoom.

Het November-nummer van „E.K.” toont nog weer eens duidelijk aan hoe ons eertijds roemrijk „E.K.” verworden is tot een dissidenten-blad. Zooals het practisch gaat met alle dissidenten, menschen die zich op politiek, sociaal of cultureel gebied niet aan de leiding der bisschoppen wenschen te onderwerpen, zoo neemt ook de heer S. zijn toevlucht tot onwaarheden, verdachtmakingen en schieve voorstellingen.

Ten einde alle misverstand te voorkomen, zij hier daarom uitdrukkelijk vastgesteld, dat de mededeeling, die het kernpunt vormt van het artikel „LA UNUA PAŜO”, op de eerste pagina van bedoeld nummer, *in strijd is met de waarheid*.

Daar wordt namelijk niets meer of minder beweerd, dan dat onze Geestelijke Adviseur, Pastoor POELL, tenoverstaan van den heer Schendeler de woorden zou hebben teruggenomen, die de Z.E. Heer Pastoor op de Utrechtsche Jaarvergadering heeft gesproken, namelijk deze:

WILT (ER IS REDEN VOOR) VOLKOMEN VERTROUWEN
STELLEN IN ONS HOOFDBESTUUR, NEVEN EN ACHTER
HETWELK IK STOND, IK STA, IK ZAL STAAN.

De Geestelijke Adviseur machtigt ons te verklaren, dat hij deze woorden *nooit* heeft ingetrokken, maar dat hij ook nu nog deze verklaring onveranderd handhaaft. Wij behoeven wel geen commentaar te geven op een mentaliteit, die tot dergelijke middelen haar toevlucht neemt.

Men vraagt zich af, hoe het mogelijk is dat S. een dergelijke onjuiste verklaring durft publiceeren?

Zooals bekend, had Mgr. Diepen aan pastoor Poell opgedragen te trachten partijen weer bij elkaar te brengen. Bij het

onderhoud van pastoor Poell met S. te Eindhoven, drukte de laatste twijfel uit aan de onpartijdigheid van pastoor Poell en verlangde, dat deze eerst zijn Utrechtsche woorden zou in-trekken. Deze weigerde dit, omdat zij zijn overtuiging weergaven. Echter verklaarde Z.Eerw. het onderzoek naar de door S. op te geven bezwaren zoo onpartijdig te willen instellen alsof die woorden niet gesproken waren. En tevens, dat, indien het onderzoek van pastoor Poell alsnog diens overtuiging zou wijzigen, Z.Eerw. ook de veel besproken woorden zou terug nemen.

Het onderzoek heeft blijkbaar niet tot het door S. gewenschte resultaat geleid, wat voor dezen geen beletsel bleek in „E.K.” bovenstaande mededeeling te doen.

Ook het artikel „Suda Krucó” in hetzelfde nummer, is voor een groot deel misleidend. Als bewijs moge het volgende vol-doende zijn:

Wij lezen in dit artikel o.a.:

Alle aanwezigen op de Algemeene Vergadering te BRNO, die met mij gecorrespondeerd hebben over de „SUDA KRUCO”-affaire, verzekeren dat men gestemd heeft tegen de aanneming van „S.K.”, alleen daarom, omdat men de vergadering *wijsmaakte*, dat als men stemde voor aanneming, men zou handelen tegen het verlangen van Mgr. DIEPEN, uitgedrukt in den brief aan den heer HEILKER. Ik heb aan Pastoor POELL gevraagd of hij dien brief gelezen had. De Z.E. Heer Pastoor antwoordde ontkennend.

De beschuldiging, dat men de vergadering wat *wijsmaakte* over den inhoud van een officieel schrijven van Mgr. DIEPEN is ook gericht aan het adres van den door den bisschop zelf benoemden Geestelijken Adviseur, waar immers in het artikel nog wordt vermeld, dat Pastoor POELL op die vergaderingen over dit onderwerp heeft gesproken. De mededeeling dat Z. Z. E. dezen brief niet zou gelezen hebben is alweer een verzinsel van den heer S. Het afschrift van dezen brief bereikte Onzen Adviseur 2 dagen na zijn dagteekening; de brief is met en door den Geestelijken Adviseur besproken op de Hoofdbestuursvergadering van N. K. op 5 Juli in DEN BOSCH; de brief was verder in origineel en in Nederlandsche en Esperanto-afschriften aanwezig op het Congres in Brno. Daar is hij ook besproken in tegenwoordigheid van den heer van de Vijver. Over „wijs-maken” gesproken!

Overigens bij den heer S. bestaat geen twijfel, kan geen twijfel bestaan aan de bedoelingen van Mgr. Diepen, omdat „SUDA KRUCO” lang voor het congres in het bezit gekomen

was van een schrijven van Mgr. Diepen, aan haren voorzitter zelf gericht en waarin Mgr. duidelijk schrijft dat Hij, den wensch van „S.K.” om zelfstandig bij I.K.U.E. aan te sluiten niet kan goedkeuren. Mgr. spoort daarin tevens aan om tot een verzoening met „N.K.” te komen.

Dwars tegen deze wenschen in heeft de heer S. zijn actie toch doorgezet. De lezers van „E.K.” worden nu op een wijze als boven is aangehaald „voorgelicht”!

Of de leden van „SUDA KRUCO” kennis gekregen hebben van dezen brief is niet bekend.

En deze „voorlichter” durft in het zelfde artikel „eischen” dat de Heer Heilker de inhoud van den door hem ontvangen brief zal publiceeren. Een inhoud die hem zeer wel bekend is, maar waaraan hij zich niet wenscht te storen.

Voor het Hoofdbestuur van „Nederlanda Katoliko”
H. DAMEN, President.

INTERNACIA KATOLIKA INFORMEJO.

Ontvangen van de clubs: Arkev (A'dam), Roelofarendsveen, Tilburg, Bergen op Zoom 11.73 gld. Eindhoven alleen zond 25.17 gld. Hulde! - en Vught, ofschoon nog niet opgericht, zond 2.23 gld., en Heerlen — idem — 1.29 gld.

Nog ontvangen: Tentoonstelling Bussum 3.50 gld.; G. J. D. te D. 2,50 gld.; H. F. P. te 's H. 1 gld.; N. D. H. te W. 1,85 gld.; Z. E. Pater P. B. te Trinidad 1 Am. dollar. Aan allen hartelijk dank!

Op 1 Januari '37 verschijnt het laatste nummer van de 1-ste jaargang van ons blaadje: „Vojo-Vero-Vivo”. Men heeft nu in Esperantujo een jaar lang kennis kunnen nemen van het blaadje en naar brieven en kaarten te oordelen viel het ook bij onze R. K. Esperantisten wel in de smaak. Tot nu toe gaven we het kosteloos, niet alleen aan onze „informpetintoj”, maar ook aan vele R. K. Samideanoj. Dat laatste kunnen wij niet volhouden, want het aantal niet-katholieke lezers groeit steeds aan (op 15 Nov. '36: 541). Bovendien het blaadje mag zo niet blijven. Het geeft te weinig, 't is te klein. Het *moet* groter worden. En daar kunnen de katholieke lezers voor zorgen. Als er enkele honderden 'n abonnement nemen (0.75 gld. per jaar) kunnen we 't dadelijk als op 8 bladz. brengen en misschien wel om de maand laten verschijnen. - Katholieke Samideanoj, u doet er een dubbel goed werk mee. Ten eerste u krijgt een mooie verzameling apologetische artikelen, die u zelf van nut kunnen zijn en ten tweede u helpt V. V. V. interessanter en geschikter maken voor onze dwalende broeders. Die zich abonneert, krijgt het 6de nummer kosteloos. We zullen er enkele honderden meer laten drukken, want

de 700 ex. van het 5de nummer zijn al bijna „uitverkocht”. Dus
NEEMT EEN ABONNEMENT OP „VOJO-VERO-VIVO”
2de Jaargang.

Denkt u ook nog aan de propagandablaadjes om in brieven te verzenden aan niet-katholieke Esperantisten! Ze kosten maar 1 cent en er zijn er nog genoeg!

FR. M. MONULFUS
I. K. I.-Secretaris, Giro 268507.

OVER ACTIE EN NOG WAT.

Er is tegenwoordig wel actie in onze R. K. Esperanto-Beweging, wat natuurlijk een verheugend feit is. Overal in den lande houdt men propaganda-avonden met het doel nieuwe secties van N. K. op te richten of het ledenaantal te vermeerderen. Daartoe nodigt men gewoonlijk een spreker uit. Doch wij zouden een bescheiden raad willen geven, n.l.: men handele niet te haastig: men bereide zulk een avond terdege voor. Weken van te voren plaatse men artikeltjes, korte, maar dikwijls, in de plaatselijke Pers, in Kerkklokjes. De Eerw. Heren Geestelijken begrijpen tegenwoordig wel terdege het nut, ja de noodzakelijkheid van een R. K. Esperanto-beweging, en bij ondervinding weten wij, dat zij ons daarbij zeer ter wille is. Denkt b.v. maar eens aan de woorden van de Bisschoppen van Den Bosch en Breda.

Men vraagt ons vaak om desbetreffende artikeltjes. En die zou ik zeer gaarne geven, doch iedereen, die enigszins op de hoogte is, zal wel begrijpen, dat wij overladen zijn met werk. Nu wilden wij vragen: Maakt U wel voldoende gebruik van de middelen die reeds bestaan om stof te hebben voor zulke artikeltjes? Als U ons vier postzegels van 6 cent stuurt, dan ontvangt U ons brochuurtje: „Esperanto en Katholicisme” met 17 propaganda-artikeltjes, die men met verandering van enige woordjes geschikt kan maken voor uw stad of dorp.

Bovendien zijn tegenwoordig bij de Propagandadienst van N. K. (J. H. Westen, St. Lucasstraat 5-a, Groningen), zeer goedkoop practische circulaires te verkrijgen en aanwervingsformulieren die men huis aan huis kan laten bezorgen. Ook kunnen daarvoor dienst doen onze drie vlugschriftjes: „Esperanto en de Handel!”, „Esperanto en het Onderwijs” en „Esperanto en de Katholieke Kerk,” die men bij ondergetekende tegen 60 cent per honderd exemplaren kan bekomen. En dan nog onze mooie reclame-cartons (38 bij 50 c.M.) met grote zwarte letter „KATHOLIEKEN leert ESPERANTO” tegen 5 cent per stuk, plus 12 cent port voor elke 10 stuks. Deze zijn zeer doeltreffend om in kerkportalen, patronaten, enz. op te hangen.

Soms leest men op het programma: „Na afloop bal!” dit moet dienen als lokmiddel. Doch wat verkrijgt men dan? Wel meer volk, maar van welk gehalte? Neen, die daarvoor komen, moeten wij niet hebben. Ieder Esperantist, ieder lid van N. K. moet een propagandist zijn, die zich ten doel stelt voor de Katholieke Esperanto-Beweging offers te brengen, zich af te sloven, te werken om door middel van Esperanto onze Katholieke Kerk en God te dienen. Apostelen zijn en medewerkers voor onze schone Katholieke idealen. Daarom moest ieder Rooms Esperantist steeds brochuurtjes en vlugschriftjes en aanwervingscirculaires bij zich dragen, om wáár het ook maar te pas komt, propaganda te kunnen maken. Zulke lui moeten wij hebben. En daarom doen wij een beroep op onze Katholieke Jongens en Meisjes; spant jullie je er eens voor, op de manier als onze K. J. V.-ers voor hunne zaak. Op onze propaganda-vergaderingen moet wel een mooi liedje gezongen worden, een toneelstukje gespeeld; maar geen bal. Zo iets is wel eens goed op een feestavond van de club, maar niet op prop. vergaderingen. Nog 'n enkel woord over onze nieuwe Kath. Esp. Broŝuroj-Serio. Hiermee hebben wij succes. Bij tientallen komen de bestellingen te HEILO binnen. Dank aan allen. Wie volgen???

FRATER WIGBERTUS VAN ZON.

DE CLUBBIJEENKOMST

HOE DOEN WE DAT?

I.

Dit is een verzuchting, die wel eens gehoord zal zijn, wanneer het bestuur van een plaatselijke N. K. afdeling de geregelde conversatieavonden of clubbijeekomst aantrekkelijker, drukker bezocht, interessanter meer Esperantistisch zou willen maken.

„Hoe doen we dat?” Een grote zorg, als ge wilt een moeilijkheid, voor het bestuur.

Iedere afdeling houdt zo nu en dan een bijeenkomst van de leden. Dit is dan geen vergadering, geen verplicht aanwezig zijn, maar een gelegenheid om in nauwer contact te komen met de leden van de afdeling, een oefenschool voor beginners, een centrale, waar plannen worden besproken, ideeën geopperd: een gezellige avond voor oefenen, spreken, luisteren, zingen, spelen of declameren, een avond waar allen en alles zich beweegt in of om Esperanto.

De bedoeling van het bestuur is natuurlijk, om zoveel mogelijk leden en belangstellenden naar deze avonden te trekken

en daarom is het zeker gewenst een vaste dag in de week of de maand te nemen. Is eenmaal zo'n avond vastgesteld, dan wijkte men zo min mogelijk van deze dag af en zo'n avond moet men dan evenals een sociteitsavond zooveel mogelijk reserveren. Van een goede keuze van deze dag hangt een groot gedeelte van het welslagen der bijeenkomst af.

Niet iedereen is het gegeven over veel vrije tijd te beschikken en het kan best gebeuren, dat niet steeds de voorzitter of de secretaris of een ander bestuurslid op deze avond aanwezig zal kunnen zijn. Toch is het nodig, dat er altijd iemand is, die de leiding heeft en geeft en een klein programma kan laten afwerken. Leiding bij toerbeurt zal in sommige afdelingen wel noodzakelijk zijn.

Wanneer een nieuwe afdeling is opgericht en gelukkig gebeurt dit de laatste tijd nog al eens, zijn de moeilijkheden dikwijls niet gering en dan toch zeker is de behoefte om eens samen te komen heel groot.

Het bestuur ziet uit naar een geschikt lokaal, als het kan centraal gelegen. Kan het de beschikking krijgen over een kosteloos zaaltje, des te beter, maar anders staat men al direct voor het betalen van huur. Een beroep op de leden om per week één of meer centen daarvoor te betalen kan uitkomst geven. Lukt het op die manier niet, dan overwege men, of het mogelijk is bij een van de leden te vergaderen. De plaatselijke toestanden spelen hierbij een voornamelijk rol. Nemen we aan, dat plaats en dag nu bepaald zijn. Dan komt het vullen van de twee of meer uren. Daarover de volgende keer.

KLUBANO.

UIT DE AFDELINGEN.

DEN HAAG. P. D. K. E. en I. P. K. A.

Op een speciaal bijengeroepen gecombineerde bestuursvergadering van de beide Haagse afdelingen van N. K.: „Por Dio kaj Eklezio” en „Inter Paco kaj Amo” is een Contact-Commissie benoemd, welke Donderdag 12 Nov. j.l. haar eerste bijeenkomst had.

Na het vaststellen van 'n Leidraad, waarin doel en werkingsfeer dezer C. C. omschreven zijn, ging men over tot het bespreken van de voorlopige plannen betreffende het 19e I. K. U. E. kongres, dat in Den Haag zal worden gehouden. Al dadelijk bleek dus het nut van deze commissie, want natuurlijk zullen beide organisaties het vele werk, dat op handen is, onderling moeten verdelen. Er is een Loka Kongresa en Komitato benoemd van 6 leden, waarin o.a. de voorzitters der beide afdelingen, dhr. Brouwer en dhr. v. Haaster, zitting hebben.

Verder werd in principe besloten om deze winter gezamenlijk enkele buitenlandse sprekers uit te nodigen.

Een volgende gecomb. bestuursvergadering zal dit alles nog breder uitwerken.

SECRETARIS C. C.

DORDRECHT.

„D. E. K.” hield op 6 Oct. j.l. een propaganda-feestavond. Voor een stampvolle zaal heeft Kapelaan C. Ouwendijk een kernachtige en tevens geestige propagandarede gehouden. De tooneelclub van de St. Joseph-Gezellen heeft geheel belangeloos twee kluchten opgevoerd, waardoor de avond een groot succes is geworden. Wij konden dan ook 21 nieuwe leden voor onze afdeling boeken, terwijl bovendien nog een aparte Esperanto-cursus is begonnen speciaal voor de St. Joseph-Gezellen, met 22 deelnemers. Wij kunnen niet nalaten te vermelden, dat wij van deze Vereeniging steeds, zelfs ongevraagd, volle medewerking hebben verkregen, evenals van de Geestelijkheid en de Pers hier ter stede.

DE SECRETARESSE.

VERDRAAGZAAMHEID.

Er was een tijd dat de *niet* neutrale Esperantoverenigingen de gelegenheid vroegen en kregen om in het neutrale Esperanto-orgaan het „Waarom” van hun bestaan uiteen te zetten. Dat dit mogelijk was getuigde van verdraagzaamheid tot opzichte van andere denkrichtingen.

Nu werden we getroffen door een artikel in „Nederlanda Esperantisto”, het orgaan van L. E. E. N., dat 24 October l.l. verscheen en waarin het antwoord wordt gegeven op de vraag: „Waarom een neutrale Esperanto Beweging?”

We zouden niet op dat artikel ingaan, als niet daarin de andere Esperantobewegingen, dus ook de Katholieke, beschouwd worden als feitelijk in strijd, althans in tegenspraak met het beginsel van verdraagzaamheid. En ook wordt bij de andere verenigingen, dus ook bij ons, „gemis aan zedelijke moed” veronderstelt, moed die nodig wordt geoordeeld om „ondanks allerlei verschillen van denkwijze, afkomst, rang, stand, geloof, politiek, ras enz., datgene te zoeken wat ons met onze naaste verenigt; om vooral in de eerste plaats „mens” te willen zijn en een broeder voor z'n naaste.”

We kunnen deze blaam niet op ons laten zitten en moeten hier recht zetten wat wij scheef zien.

De neutrale „geloofsbelijdenis” beroept zich op „La Espero” en het „Gebet onder de groene standaard”, beiden van Zamenhof. „En la mondon venis nova sento”. Maar wij weten dat die

„nova sento“ niet zo nieuw was, want reeds lang tevoren en duidelijker verkondigd door Christus. En het „Gebed“ van Zamenhof is zeer zeker hartroerend, maar hoger staat het „Onze Vader“ dat wij dagelijks bidden. Het „Vergeef ons onze schuld, zoals wij ook aan anderen hun schuld vergeven“ is voor ons een steviger basis voor Verdraagzaamheid en Vrede dan „la interna ideo“ van Esperanto, dat berust op de dwaling, dat alle mensen van nature goed zijn.

Het „neutralisme als beginsel“, zoals dat in genoemd artikel wordt uiteengezet, doet ons denken aan de Grootste Gemene Deler, die we op school leerden zoeken. Men neemt de gemeenschappelijke factoren en deze met de kleinste exponent. Nu behoeven we naar één gemeenschappelijke factor nooit te zoeken, de factor: één. Op dezelfde simpele manier vindt het „neutralisme als beginsel“ dan wat alle mensen gemeen is: de factor Mens.

Dit is nog ongevaarlijk. Maar ondeugdelijk wordt de uitkomst voor ons als de G. G. D. gezocht moet worden van de verschillende godsdiensten. Het Godsbegrip b.v., zoals wij dat hebben komt geheel mismaakt te voorschijn. God maakte de mens, maar het „neutralisme als beginsel“ maakt zich een God, die voldoet aan de algemeen menselijke eisen. Dit noemt het neutralisme dan een „ruimer“ standpunt. Het is voor ons Katholieken dan ook werkelijk TE ruim. Wij kunnen daarom aan de uitnodiging om plaats te nemen in de Beweging, die het summum zegt te zijn van verdraagzaamheid, niet aannemen en blijven PRINCIPIEEL georganiseerd.

Dat de neutrale beweging zich met eigen inzicht NAAST de andere stelt is haar goed recht. Maar wij ontzeggen haar het recht zich te verheffen als de ENIG juist georiënteerde Esperanto-Beweging, die staat BOVEN alle andere. Zij mist dit recht zolang zij zich van ons en anderen onderscheidt in beginselen en zich dus „in een hokje“ plaatst. En het is goed dat er „hokjes“ zijn waar we ons thuis voelen. Ook al omdat de beoefening van de deugd van Verdraagzaamheid onmogelijk, want overbodig zou zijn als de mensheid gelijkgeschakeld was in het geloof aan de Grootste Gemene Deler van de Waarheid.

Verdraagzaamheid is een weinig beoefende deugd en een slecht begrepen deugd. Dat deze deugd alleen maar beoefend zou kunnen worden door „het neutralisme als beginsel“ is natuurlijk onjuist. Dat alleen in niet-neutrale Esperanto Bewegingen onverdraagzaamheid, verdachtmaking, leugen, laster, enz. kan heersen en „verdelen“ is in tegenspraak met de FEITEN.

Katholieken behoren thuis in de Katholieke Esperanto Beweging.

INGEZONDEN

JUBILEO ANDREO CSEH.

En ĉi tiu somero la Esperantistaro inde festis la 25-jaran jubileon de la eminentaj verkistoj K. de Kaloscay kaj Julio Baghy.

Eble malmultaj scias, ke ne malpli grava jubileo atendas nin. Ankaŭ Andreo Cseh jam de 25 jaroj laboras en la servo de nia movado.

Ni ne bezonas tie ĉi larĝe preparoli la meritojn de Andreo Cseh, kiu senripoze laboradas por antaŭenpusi la movadon.

Andreo Cseh pliriĉigis nian araron je miloj da novaj, entuziasmaj adeptoj. Lia fama metodo estas aplikata de centoj da instruistoj en la tuta mondo, vekante intereson ĉe novaj kaj malnovaj Esperantistoj.

Nun ni deziras feste rememori la fakton, ke li dum 25 jaroj senĉese dediĉis sin al Esperanto.

La Haga grupo „Fine Ĝi Venkos” festos sian 30-jaran jubileon je lundo, la 28-a de Decembro en salono de la Zoologia Ĝardeno, Benoordenhout 2, Den Haag. La intenco estas en la sama vespero festi la 25-jaran jubileon de Andreo Cseh kaj transdoni al li memoraĵon pri ĉi tiu grava fakto.

Ni invitas la Esperantistojn partopreni en ĉi tiu festo persone aŭ perletere. Leteroj por laŭtleĝo en la festvespero povas esti sendataj al la jena adreso.

F-INO C. E. VAN VOORTHUIJSEN

Noordeindsplein 2a, Leiden Ned.

Tiuj, kiuj volas partopreni en la donaco (dependonta de la kolektiĝinta sumo) povas sendi sian kontribuon al la sama adreso, antaŭ la 15-a de Decembro 1936. (Poŝtĉekkonto de F-ino van Voorthuijsen: 133688).

LA JUBILEA KOMITATO.

ESPERANTO OP ZIJN BEST.

Ondergetekende ontving dezer dagen een frappant schrijven uit IJsland, dat wel duidelijk het nut toont van onze simpele propaganda-artikeltjes.

Geachte Heer,

Uw artikel in den Almanak van O. L. V. van Altijddurende Bijstand 1936 heeft me het verlangen ingegeven om Esperanto te leren. In Reykjavik werden verleden winter lessen gegeven door de Radio en de leraar gaf een adres op om zich op een tijdschrift te abonneren:.....

Dat zal wel een neutrale vereniging zijn. Graag had ik nu geweten of er ook een Katholiek Tijdschrift bestaat en of U mij dat wilt bezorgen,.....

Als ik nog wat andere boekjes gratis kon krijgen hou ik me aanbevolen, vooral omdat hier enkele jongelui zijn, die dezen winter bij mij wensen te komen om Esperanto te leren. ....Ik neem hun aanbod gaarne aan, omdat dit een gelegenheid is om met de mensen in aanraking te komen. U moet weten dat ik hier alleen zit als Kath. priester en er nog geen IJslander van dit stadje Katholiek geworden is. Ik ben dus een arme herder zonder schaapjes. Apologetische boekjes zouden dus al heel welkom zijn. Bij voorbaat enz.

Stykkishólmur IJsland.
w.g. FRANS UBAGHS Pr.

Reeds heb ik enkele werkjes verzonden. I. K. I. zorgde voor de eerste Apologetische boekjes en enkele goede vrienden voor andere.

Wie helpt verder mee om deze goede pater Esperantolectuur enz. te bezorgen? Welk lid of welke afdeling van N. K. zorgt voor „Plena Vortaro” of andere woordenboeken? Gaarne zal ik mij belasten een en ander te verzenden. Moge de goede God onze pogingen en het werk van deze missionaris door Esperanto overvloedig zegenen. Leden van N. K. wie neemt deel aan dit missiewerk? Ik wacht uw antwoord. Toont Esperanto op z'n best.

Fr. M. BARTHOLEMEUS KONSULO DE IKUE.

TILBURG.

Gasthuisstraat 68.

AGENDA.

- 5 December: Strooiavond.** (Een Esperantoboek kopen)
- 6 December: Sint Nicolaas.** (Een Esperantoboek ontvangen)
- 15 December: Geboortedag van Dr. L. L. Zamenhof.** (Een Esperantoboek koopen). (En op Katholieke manier gedenken de grote man, die het goed met de mensheid meende en niets vroeg, maar alles gaf.)
- 25 December: KERSTIMIS.** Ver verwijderd zijn we van de Vrede op Aarde. Dat op deze dag de Vrede van Christus kome in onze harten. En met de Vrede van Christus in ons werken we aan de Vrede op Aarde. Ook met Esperanto, dat de kring van onze NAASTEN uitbreidt over geheel de wereld.
- 31 December: Oudejaarsavond.** (We hadden meer kunnen doen. Ook voor de Katholieke Esperanto Beweging. Volgend jaar meer en beter).

JUNULARRUBRIKO

BESTE NEEFJES EN NICHTJES!

Waar het hart vol van is, loopt de mond van over. Zo is het nu met de jamboree, die het volgend jaar in Vogelenzang zal worden gehouden. Er wordt hard gewerkt om Esperanto in dienst te stellen van de jamboree. Maakt daar nu allemaal eens flink propaganda voor. Het geeft niet, of je zelf op het jamboree-terrein zult komen, maar allicht zullen er familieleden of kennissen wel komen. Die moeten jullie nu eens allemaal warm maken voor de zaak. Zeg hun dan, dat ze zich tot ons wenden; wij hebben medewerkers en medewerkers nodig.

En nu een woordje aan de **ouderen**: Gij allen, die op welke manier dan ook met opvoeding der jeugd belast zijt, spant uw uiterste krachten in om de jamboree 1937 voor de jeugd van alle landen mede met behulp van Esperanto tot een heerlijk feest te maken.

Binnenkort zal een en ander nog in de vergadering besproken worden. Wegens bestuurswisseling wordt die vergadering iets later gesteld, dan oorspronkelijk gedacht was.

Zooals reeds de vorige maal gepubliceerd, bestaat het landelijk Comité uit vertegenwoordigers der Nederl. Padvinders, der Kath. Verkenners en van de Christelijke Padv. Vereeniging, terwijl de landelijke Christelijke Esperanto-organisaties (waaronder de Katholieke) eveneens vertegenwoordigd zijn.

Karaj samideanoi, mi esperas, ke vi uzos bone kaj efike Esperanton inter tiuj, kiuj lernis ĝin kaj kunhelpos per tio al realigo de forta skolta solidareco, kunlaboro kaj frateco. Die helpu nin!

Amike salutas skolte manpremante,

ONKLO JOHANO. Schotersingel 61, Haarlem-N.

KORESPONDEJO.

Sro. F. H. V. te K.

Dankon pro via eltranĉaĵo, kium mi bedaŭrinde ricevis malfrue por komenti en ĉi tiu numero. Sekvan fojon.

SPREKERS VOOR PROPAGANDA - AVONDEN.

P. Brand, Jutphaascheweg 92, Utrecht.

P. M. Brouwer, Pahudstraat 134, Den Haag.

F. J. v. d. Burgt, Glymesstraat 21, Bergen op Zoom.

H. Damen, Brugstraat 10, 's-Hertogenbosch.

J. M. B. Elias, Schotersingel 61, Haarlem.

P. Heilker, Hoofddorp.

J. P. Korting, Tongelreschestraat 282 b, Eindhoven.

Pater Call. Preller O. P., v. Oldebarneveldstr. 91, Rotterdam.

Pater G. J. Vonk S. C. J., Wittenburgergracht 5, Amsterdam.

E. Wensing, Benthuizerstraat 105 b, Rotterdam.

J. H. Westen, St. Lucasstraat 5a, Groningen.

Frater Wigbertus van Zon, Huize Steenwijk, Vught.

TAALVRAAGSTUKKEN

A. TAALRUBRIEK VOOR BEGINNERS.

Uitwerking van oefening 53.

1. Eerst heden stelde mij de 1. Nur hodiaŭ¹⁾ la leterportisto²⁾ brievenbesteller uw brief ter enmanigis al mi³⁾ vian leteron. hand.
2. De bomen strekten hun kale 2. La arboj etendis⁴⁾ siajn nu- takken naar de grijze hemel dajn⁵⁾ branĉojn al la griza ĉielo. nit.
3. Aan de wand hingen veel- 3. Sur⁶⁾ la muro pendis multko- kleurige Japanse waaiers, die loraj Japanaj ventumiloj, kiujn ilia filo sendis (estis sendinta) el Japanujo.
4. Niemand vliegen gebraden 4. Al neniu rostitaj kolomboj duiven in de mond.flugas en la buŝon⁷⁾.
5. De storm ontwortelde de 5. La ventego senradikigis la trotse eik, die zeker enige fieran kverkon, kiu certe havis eeuwen oud was. la aĝon de kelkaj jarcentoj.
6. Hij deed alles wat hij kon, 6. Li faris ĉion eblan⁸⁾ por agra- om ons verblijf te veraange- bligi nian restadon.
7. Gelieve mij te verontschul- 7. Bonvolu senkulpigi, min, ke digen, dat ik uw brief niet eer- mi ne pli frue respondis vian der beantwoordde. leteron⁹⁾.
8. De aangeklaagde werd tot 'n 8. La akuzito¹⁰⁾ estis kondam- geldboete van 50 gld. veroor- nata al monpuno de kvindek gul- deeld. denoj.
9. Hebt U wel eens gehoord, 9. Ĉu vi iam aŭdis, ke la terpo- dat de aardappelen uit Amerika moĵ estas transportitaj al Ame- naar Engeland zijn overge- riko al Anglujo¹¹⁾.
10. De overleden graaf was 10. La mortinta grafo estis ĉiam preta helpi malriĉulojn kaj mal- steeds bereid armen en onge- felicĉulojn¹²⁾.
11. Zijne Exelentie de Minister- 11. Lia Moŝto la Ministro de van Onderwijs, Kunsten en We- Instruado, Artoj kaj Sciencoi tenschappen zal morgen de ten- morgaŭ malfermos la ekspozici- toonstelling openen. on.
12. Men noemt wel eens de ka- 12. Oni kelkfoje nomas la ka- melon la sipo¹³⁾ de la dezerto. melon la sipo¹³⁾ de la dezerto.
13. Ik weiger steeds brieven, 13. Mi ĉiam rifuzas¹⁴⁾ leterojn, kiuĵ ne estas sufiĉe afrankitaj.

14. Verbeter de fouten uit uw vertaling en leer daarna de zinnen van buiten.

15. Dit is een zeer nuttige oefening, die ik niet genoeg kan aanbevelen.

14. Korektu la erarojn el via tradukaĵo¹⁵⁾ kaj poste lernu la frazojn parkere.

15. Tio¹⁶⁾ estas tre utila ekzercokiu mi ne sufiĉe povas rekomendi.

OPMERKINGEN

1) In plaats van „*nur hodiaŭ*” kan men ook zeggen: „*ne antaŭ hodiaŭ*.” 2.) Ook *leteristo* wordt gebruikt. 3) Niet: *min*. Er volgt nog een tweede bepaling zonder voorzetsel, een zgn. lijd. voorw. 4) Niet: *strecis*. Dat is meer „spanden”. 5) Ook: *sentolijaj*. 6) Niet *al!* Dit voorzetsel geeft steeds een richting aan. *Al la muro* = naar de muur. 7) Richtings-*n!*. 8) Ook: *Li faris ĉion, kion li povis*. 9) Ook: *al* (je) *via letero*. 10) Ook: *kulpigito*. 11) Niet *Anglujon*. Na *al* nooit de richtings-*n* gebruiken! 12) Ook is goed: „*malriĉaj kaj malleĉaj homoj*.” 13) Geen *n* achter *ŝipo*; 't is een bepaling van gesteldheid. 14) Ook: *malakceptas*. 15) „Vertaling” is hier het voortgebrachte, daarom: *tradukaĵo*. *La traduko* is meer de werking = het vertalen. 16) Men gebruikt hier liever *tio* dan *tio ĉi*.

OEFENING 54.

1. Wat ik u nu vertel, zou ik zelf niet geloven, als ik het niet gezien had.

2. Mijn vriend droeg mij op, u dit mede te delen.

3. Blijkbaar verwachtte hij u vandaag niet.

4. Gij hebt niet het recht te zeggen, wat ge wilt.

5. Hij was op het punt uit te gaan, toen het begon te stortregenen.

6. Ik rekende het tot mijn plicht hem te waarschuwen.

7. Hij sprak verscheiden vreemde talen even gemakkelijk als zijn moedertaal.

8. Waarom deed hij het voorkomen, alsof hij ons niet zag.

9. Op onze boot waren veel vreemdelingen en maar weinig landgenoten.

10. De toeschouwers zagen het vreemde schouwspel met verbazing aan.

11. De vergeetachtigheid van professors is spreekwoordelijk.

12. Dat tijdschrift heeft veel abonné's, ofschoon de prijs van het abonnement hoog is.

13. Bij de Romeinen konden de slaven zich vrijkopen.

14. Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons onze schulden.

Inzendingen vóór 16 December aan

J. J. FILOTT, Tongerseweg 58, MAASTRICHT.

B. TAALRUBRIEK VOOR MEERGEVORDERDEN.

Epiteto - Predikato.

Epiteto estas adjektivo (aŭ samrola participo) aŭ substantivo esprimanta eon *senpere* apartenantan al substantivo: *ĝi do ne bezonas kunligantan verbon*, kaj tial ĝi ne akordiĝas *nombre* (t.e. laŭ ununombro aŭ multenombro) kaj *kaze* (t.e. kun aŭ sen akuzativo) kun la alrilata substantivo: En la ĝardeno staras *belaj floroj*. - Mi aĉetis delikate *odorantajn florojn*. La suprajn frazojn mi povas samsignife ŝanĝi en: En la ĝardeno staras floroj, *kiuj estas belaj*. Mi aĉetis florojn, *kiuj delikate odoras*. Se do en iu frazo la adjektivo estas enkondukebla per: „Kiu estas, estis, estos”, tiam ĝi (la adjektivo) estas *epiteto*, kaj akordiĝas *nombre* kaj *kaze*.

Predikato estas adjektivo aŭ substantivo esprimanta kvaliton, kiun oni atribuas per helpo de verbo al subjekto aŭ al objekta komplemento. La predikato akordiĝas *nur nombre*, kaj *neniam kaze*. La *predikaton* oni povas *enkonduki* per: „Ke estas, estis estos, estu”. Mi vidis lin sana = Mi vidis, ke li estas sana. Mi aŭdis ilin parolantaj = Mi aŭdis, ke ili parolas.

Plue: Kiam oni renversas la vortordon de la frazo, la *epiteto ĉiam akompanas sian substantivon*: En la ĝardeno staras *belaj floroj* = *Belaj floroj staras en la ĝardeno*. - *Mi aĉetis delikate odorantajn florojn* = *Delikate odorantajn florojn mi aĉetis*. - Sed la *predikato akompanas sian verbon*: *Mi aŭdis ilin parolantaj* = *Ilin mi vidis parolantaj*.

Cetere: La *epiteton* oni povas forigi el frazo sen grava ŝanĝo de la signifo: Mi vidis belajn florojn: la vera senco estas, ke mi vidis florojn; ĉu belaj, ĉu malbelaj, tio ne tiom gravas. - Sed en : *Mi aŭdis ilin parolantaj*, mi nepre volas sciigi, ke ili *parolis*.

Fine: La *epiteto* esprimas *konstantan* eon de la objekto: Li erare pentris la *virinon nigrokulan* (li pentris bildon pri *virino nigrokula*; sed li eraris pri la pentro aŭ pri la pentrota persono).

La *predikato* esprimas eon, kiu antaŭe ne apartenas, almenaŭ konscie, al la objekto, sed kiu rezultas el la koncerna penso aŭ ago: Li erare pentris la *virinon nigrokula* (li donis al ŝi nigrajn okulojn sur la pentraĵo, dum siaj propraj okuloj ne estas tiakoloraj).

Jen ankoraŭ kelkaj ekzemploj:

Ĉi vi sentas vin sana? Mi sentis min ia fremdulo. La publiko kutimas opinii ĉiun atakanton bravulo kaj ĉiun atakaton kulpulo. Oni ne povas konsideri neekzistantaj tiujn faktojn. **K**ia oni vin vidas, tia oni vin taksas. Mi memoras mian patriron tia, kia ŝi estis antaŭ tridek ses jaroj.

Ne nomu min reĝido, sed amiko. Por hundon dronigi oni nomas ĝin rabia Oni ne povas ne konfesi tiun planon ĝusta. Li

baptis sian filon Petro. Mi atestas tion vera. Mi trovas tiun vinon bona. Ĉiuj lin titolis malsaĝulo. La potu insultas la kaldronon nigro.

La konscienco faras nin timuloj. Kion vi intencas fari por vin montri inda filo de via patro? La servantino, elirinte, lasis la pardon nefermita. Ĉion Dio kreis bela siatempe. La naturo elmetis nin nudaj kaj mizeraj sur la bordon de ĉi tiu granda mondo. Tra ruĝa vitropeco oni vidas la blankajn objektojn ruĝaj.

Traduku nun jenajn frazojn; dumaniere, t.e. unue: kun subprepozicio, due: sen subprepozicio; ekzemple:

- a. Mi vidis hundon, kiu portis mortpafitan leporon en la buŝo.
- b. Mi vidis hundon portantan mortpafitan leporon en la buŝo.
1. Ik ontving een brief, die een foto inhiel.
2. In de arbeid van Mijnheer Schleier zie ik 'n ongelukkige proef, die gebaseerd is op 'n foutief fundament en die geen toekomst heeft.
3. Ik zie de spelende jongens.
4. Ik zie de jongens spelen.
5. Hij verlangt het gekookte ei.
6. Hij verlangt het ei gekookt.

FRATER WIGBERTUS VAN ZON.

DE PROPAGANDADIENST VAN NEDERLANDA KATOLIKO.

verschaff, franco p.p.

Reglementboekjes á 10 ct. 10 ex. á 5 ct.

Bondsorgaan van deze maand á 20 ct. 5 ex. á 5 ct.

Strooibiljetten voor propaganda

1000 ex. f 2,50 500 ex. f 1,50 100ex. 40 ct.

Propagandavouwblaadje 1000 ex. f 1,— 500 ex. f 0,60.

Circulaires voor ledenwerving

500 ex. f 2,— 100 ex. f 0,50 50ex. f 0,30.

Vlugschrift „Katholieken leert Esperanto”

1000 ex. 2,50 500 ex. f 1,50 100 ex. f 0,35.

Brochures:

Vijf jaar Esperanto in Nederland á 10 ct. 10 ex. á 5 ct.

Opstellen over het wereldtaalprobleem 10 ex. á 2 ct.

„Katholika Kantaro” prachtaanzamling met 33 liederen (ook meerstemmige) met notenschrift 50 ex. á 30 ct. 25 ex. á 32 ct.

10 ex. á 33 ct. 1 ex. á 35 ct.

N.K. Briefpapier 65 ct. per 100 vel. Bij bestelling opgeven „gelijnd” of „ongelijnd”.

N.K. Enveloppen 45 ct. per 100 stuks.

Bondsinsignes (knoop of speld) 12 mm. middellijn, bij minder dan 10 á 25 ct., 10 of meer á 20 ct. per stuk.

Ons pakkend raambiljet formaat 35 × 95, prijs per stuk 22½ ct. 10 of meer ex. á 20 ct.

Bestellingen en remisen bij voorkeur per giro aan:

J. H. WESTEN

**St. Lucasstraat 5a.
Groningen**

Postrekening No. 288627